

Мишин.О.Ю., к.е.н. доц. кафедри економічного аналізу ХНЕУ ім. С. Кузнеця,
Мишина С.В., к.е.н. доц. кафедри управління персоналом та економіки праці
ХНЕУ ім. С. Кузнеця,
Мишин А.Ю., Мишина С.В.
Mishin O.Y., Mishina S.V.
Ел. адреса: svitlana.mishyna@hneu.net

Факторні моделі аналізу загроз кадровій безпеці підприємства

Анотація. Розглянуто існуючі факторні моделі фонду оплати праці, фонду робочого часу, продуктивності праці, ефективності витрат на оплату праці. Удосконалено методичне забезпечення оцінки кадрової безпеки підприємства за рахунок систематизації моделей факторного аналізу та обґрунтування переліку тих їх факторів, що є індикаторами наявності загроз кадровій безпеці підприємства.

Аннотация. Рассмотрены существующие факторные модели фонда оплаты труда, фонда рабочего времени, производительности труда, эффективности расходов на оплату труда. Усовершенствовано методическое обеспечение оценки кадровой безопасности предприятия за счет систематизации моделей факторного анализа и обоснования перечня тех их факторов, которые являются индикаторами наличия угроз кадровой безопасности предприятия.

Annotation. The existing factor models payroll, fund of working time, productivity, efficiency of labor costs. Improved assessment of methodological support personnel security business by systematizing models of factor analysis and validation of the list of those factors that are indicators of the presence of personnel of the enterprise security threats.

Ключові слова: аналіз, загрози, кадрова безпека, загрози кадровій безпеці, факторна модель

Ключевые слова: анализ, угрозы, кадровая безопасность, угрозы кадровой безопасности, факторная модель.

Keywords: analysis, threats, personnel security, personnel security threat factor model.

Кадрова безпека однією з найважливіших складових економічної безпеки будь-якого суб'єкта господарювання. Забезпечення належного рівня цього виду безпеки вимагає від підприємств в умовах нестабільного середовища функціонування своєчасного виявлення та протидії загрозам.

Питання аналізу кадрової безпеки знайшли відображення в працях вчених, як Герасименко О.М. [1], Кльоба Л.Г. [2], Камишнікова Е.В. [2], Момот Т.В. [3] Назарова Г.В. [4], Подлужна Н.О. [5], Реверчук Н.Й.[6].

Зазвичай, в якості індикаторів, що сигналізують про настання загроз та зниження рівня кадрової безпеки, більшість вчених обирають сукупність ключових показників. Виявлення ж як можна більшої кількості загроз можливе за умови визначення впливу факторів на ключові показники, що є індикаторами кадрової безпеки підприємства. Тому метою даного дослідження є побудова факторних моделей для виявлення загроз кадровій безпеці підприємства.

В економічному аналізі використовують факторні моделі фонду оплати праці, фонду робочого часу, продуктивності праці, ефективності витрат на оплату праці. Всі вони можуть бути використані для аналізу загроз кадровій безпеці. Проте, необхідним є виокремлення саме тих факторів, які мають безпосередній або опосередкований вплив на рівень кадрової безпеки.

Зміна фактора (негативна чи позитивна) може бути ознакою загрози кадровій безпеці підприємства. Розрахунок впливу зміни будь-якого фактора можна здійснити з використанням прийомів елімінування, а саме прийому ланцюгових підстановок, абсолютних різниць, відносних різниць та інтегрального прийому.

Перелік та характеристика факторних моделей, що можуть бути використані для діагностики внутрішніх загроз кадровій безпеці наведено в табл.

Факторні моделі, придатні до використання в аналізі загроз кадровій безпеці підприємства

Назва моделі	Факторна модель	Умовні позначення	Зміни факторів, що свідчать про наявність загроз кадровій безпеці
Трифакторна мультиплікативна модель фонду робочого часу	$ФРЧ = ЧП \times Д \times Т$	ФРЧ – річний фонд робочого часу; ЧП – середньооблікова чисельність персоналу; Д – середньорічна кількість днів, відпрацьованих одним працівником; Т – тривалість робочого дня	Негативний вплив факторів Д і Т – загроза зниження обсягів виробництва
Двофакторна мультиплікативна модель середньорічної продуктивності праці одного працівника	$ППп = ПВ \times ПП$	ПВ – питома вага робітників в середньорічній чисельності персоналу; ПП (ППп) – середньорічна продуктивність праці одного робітника (працівника)	Негативний вплив фактора ПВ – загроза зниження продуктивності праці на підприємстві
Трифакторна модель рентабельності персоналу	$РП = ОРП \times ПЧВ \times В$	ОРП – операційна рентабельність продаж; ПЧВ – питома вага реалізованої продукції в загальному обсязі виробництва; В – середній за період (рік, квартал, місяць) виробіток одного штатного працівника	Негативний вплив факторів ОРП, ПЧВ, В – загроза зниження рентабельності персоналу
Чотирифакторна мультиплікативна модель фонду оплати праці	$ФОП = ЧП \times Д \times Т \times ГЗП$	ФОП – річний фонд оплати праці; ГЗП – середньогодинна заробітна плата одного працівника	Негативний вплив фактора ГЗП – загроза зниження продуктивності праці
Двофакторна мультиплікативна модель витрат на соціальне забезпечення персоналу	$СВ = ЧП \times РВС$	СВ – річні витрати на соціальне забезпечення персоналу; РВС – середньорічні витрати на соціальне забезпечення в розрахунку на одного працівника	Негативний вплив фактора РВС – загроза зниження лояльності персоналу до підприємства
Двофакторна кратна модель середніх витрат на одного новачка	$СВН = ВВ / КВ$	СВН – середні витрати на одного “новачка”; ВВ – витрати на відбір персоналу; КВ – кількість відібраних кандидатів	Негативний вплив фактора ВВ – загроза неправильного відбору персоналу

Науковим результатом даного дослідження є удосконалення методичного забезпечення оцінки кадрової безпеки підприємства за рахунок систематизації моделей факторного аналізу та обґрунтування переліку тих їх факторів, що є індикаторами наявності загроз кадровій безпеці підприємства.

Перспективою подальших наукових досліджень є удосконалення методичного забезпечення оцінки кадрової безпеки підприємства з використанням економіко-математичних методів.

Список літератури

1. Герасименко О. М. Моделювання системи забезпечення кадрової безпеки суб'єкта господарювання / О. М. Герасименко // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – №2. – С. 118-124.

2. Кльоба Л.Г. Система збалансованих показників – нові можливості для ефективного управління процесом залучення інвестицій / Л.Г. Кльоба // Інвестиції: практика та досвід. – 2005. – № 18. – С. 20-21.

3. Камышникова Э.В. Методика оценки уровня экономической безопасности металлургического предприятия / Э.В. Камышникова // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 11 (101). – С. 77– 82.

4. Момот Т.В. Визначення індикаторів кадрової безпеки в складі фінансово-економічної безпеки / Т.В. Момот, Х.Ю. Чжан // Бізнес інформ. – 2015. – № 8. – С. 266 – 271.

5. Назарова Г.В. Передумови створення системи кадрової безпеки підприємства / Г.В. Назарова // Науковий журнал Тернопільського національного економічного університету. – 2010. – Випуск 15. – С. 52-60.

6. Подлужна Н.О. Кількісна оцінка кадрової безпеки організації / Н.О. Подлужна // Вісник Донецького Національного Університету. Серія Економіка і право. – 2011. – Вип.2. – С160-164.

7. Реверчук Н.Й. Кадрова безпека підприємства та методологія управління нею / Н.Й. Реверчук // Вісник Університету банківської справи НБУ. – 2009. – № 1(4). – С. 159-163.

